

SOSIOLOGIAN OPINTOKOKONAISUUDET JA OPINTOJAKSOT SYYSLUKUKAUDESTA 2011 LÄHTIEN

Sosiologiaa luonnehditaan yleiseksi yhteiskuntatieteeksi. Se tuli yliopistolliseksi oppiaineeksi 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Siinä etsitään tieteellisiä selityksiä ja ymmärrystä sille, miten erilaiset yhteiskunnalliset rakenteet, kulttuuri sekä ihmisten ja ihmisryhmien väliset siteet, suhteet ja verkostot kehittyvät. Yleisenä yhteiskuntatieteenä se pyrkii luomaan kokonaiskuvaa yhteiskuntarakenteiden ja kulttuurien suhteista sosiaalisen ajatteluun ja toimintaan, ja sen erityisalat kattavat mitä moninaisimpia tutkimusalueita. Lisäksi sosiologiassa kehitetään metodeja ja yleisiä yhteiskuntateorioita globalisaatiosta mikrotason sosiaalisen vuorovaikutuksen tarkasteluihin. Näitä teorioita hyödynnetään paitsi empiirisessä sosiaalitutkimuksessa myös muilla ihmistieteellisen tutkimuksen aloilla. Oulun yliopistossa sosiologiassa voi suorittaa seuraavat opintokokonaisuudet:

- a) [Sosiologian perusopinnot \(25 op\)](#)
- b) [Sosiologian aineopinnot \(35 op\)](#)
- c) [Sosiologian syventävä opinnot \(120 op\)](#)

A211401 SOSIOLOGIAN PERUSOPINNOT (25 OP)

Osaamistavoite: Sosiologian perusopinnot suoritettuaan opiskelija osaa analysoida sosiaalisen toiminnan yhteiskunnallisia ehtoja ja vaikutuksia opiskelussaan, työssään ja muillakin elämänalueillaan. Hän osaa käyttää viestinnässä ja tutkimuksessa sosiologian peruskäsitteitä, -teorioita ja -metodeja sekä valita ja etsiä oman osaamisensa kehittämisen kannalta keskeistä sosiologista tietoa. Lisäksi hän osaa referoida ja arvioida tutkimusta sekä tehdä ajankohtaiseen sosiologiseen tutkimuskirjallisuuteen perustuvia katsauksia omien oppimistavoitteidensa ja oman työnsä kannalta tärkeistä aiheista.

Vastuuhenkilö: Yliopistonlehtori Pentti Luoma

Tunniste	414067P
Nimi	Sosiologian peruskurssi
Laajuus	5 op
Ajoitus	Syyslukukausi
Osaamistavoite	Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee sosiologian tutkimusalueen ja sosiologian yhteydet ja erot muihin tieteenaloihin, pystyy erottamaan toisistaan keskeisiä sosiologisia tutkimussuuntauksia sekä osaa käyttää tärkeimpiä sosiologian käsitteitä.
Sisältö	Opintojaksolla luodaan yleiskuva sosiologiasta omaleimaisena, kriittisenä ja kehittyvänä perusyhteiskuntatieteenä. Esillä ovat sosiologian klassiset, modernit ja nykyiset tutkimusperinteet ja -suuntaukset ja niiden keskeiset käsitteet ja teorit ajankohtaisine sovellutuksineen. Painoa annetaan myös keskustelulle yhteiskuntatieteellisen tiedon luonteesta ja sosiologian paikasta tieteenalajärjestelmässä.
Toteutustavat	Luennot (24 t) ja valinnainen kirjallisuus
Kohderyhmä	Sosiologian perusopintojen opiskelijat
Yhteydet muihin	Sosiologian opinnot aloittava opintojakso, pakollinen aineopintoihin siirtyville

opintojaksoihin	
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus ja luentomateriaali Kaksi teosta seuraavista: Aro, J. ja Jokivuori, P. 2010. Klassinen sosiologia ja moderni maailma. Helsinki: WSOYPro. Saaristo, K. & Jokinen, K. 2004. Sosiologia. Helsinki: WSOY. Sulkunen, P. 1999. Johdatus sosiologiaan – käsitteitä ja näkökulmia. Helsinki: WSOY.
Suoritustavat	Luento- ja kirjatentti
Arviointi	Hyväksytty/Hylätty
Vastuuhenkilö	Timo Järvikoski
Lisätiedot	
Opetuskieli	Suomi (kirjatenttinä englanniksi)

Tunniste	414067P-1
Nimi	Johdatus sosiologiseen tutkimukseen; I. Tutustuminen metodologiaan ja metodiikkaan
Laajuus	5 op
Ajoitus	Syyslukukausi
Osaamistavoite	Kurssin suoritettuaan opiskelija tuntee alustavasti tieteellisen tutkimuksen perusteet, empiirisen sosiaalitutkimuksen lähtökohdat sekä keskeisimmät menetelmät ja niihin liittyvät käsitteet ja kykenee soveltamaan niitä omassa empiirisessä selvitys- ja tutkimustyössään.
Sisältö	Opintojaksossa perehdytään alustavasti eri tapoihin tehdä empiiristä sosiologista tutkimusta. Näin luodaan pohjaa tutkimusten arvioinnille sekä omalle tutkimus- ja selvitystyölle.
Toteutustavat	Luennot (24 t) ja kirjallisuus
Kohderyhmä	Sosiologian perusopintojen opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Pakollinen aineopintoihin siirtyville muiden tiedekuntien kuin KTK:n opiskelijoille
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus ja luentomateriaali
Suoritustavat	Luento- ja kirjatentti Kirjallisuus: Alasuutari, P. 1999–2007. Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos. Helsinki: Gaudeamus. Räsänen, P., Anttila, A.-H. & Melin, H. (toim.) 2005. Tutkimus menetelmien pyörteissä. Jyväskylä: PS-Kustannus (luennolla määriteltävin osin)
Arviointi	Hyväksytty/Hylätty
Vastuuhenkilö	Aarne Nikkonen
Lisätiedot	KTK:n opiskelijat eivät suorita tätä opintojaksoa
Opetuskieli	Suomi (voidaan korvata englanninkielisellä kirjallisuudella)

Tunniste	414067P-2
Nimi	Johdatus sosiologiseen tutkimukseen; 414067P-3 Referaattiseminaari (2 op) ja 414067P-4 essee (3 op), 5 op
Laajuus	5 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Kurssin suoritettuaan opiskelija kykenee a) erilaisten tutkimusten ja selvitysten referointiin ja arviointiin laatimalla referaatin omaan kiinnostuksensa pohjalta valitusta tieteellisestä tekstistä sekä b)

	tieteelliseen kirjoittamiseen laatimansa esseen pohjalta. Lisäksi hän on saanut harjoitusta yhteiskunnallisista ja yhteiskuntatieteellisistä asioista käyttävään keskusteluun osallistumisesta.
Sisältö	Tässä osiossa tutustutaan ajankohtaiseen sosiologiseen tutkimukseen a) kirjoittamalla seminaarissa esiteltävä referaatti jostain ajankohtaisesta tutkimuksesta ja b) kirjoittamalla essee referaattiseminaarissa esitellyn kirjan aihepiiristä. Referaattiseminaarissa perehdytään tieteellisen tekstin ymmärtämiseen ja arviointiin; esseen kirjoittamisessa taas perehdytään alustavasti tieteellisen tiedon tuottamiseen. Osio koostuu paitsi ohjatusta referaatin ja esseen laadinnasta myös itsenäisestä perehtymisestä erikseen sovittavaan ajankohtaiseen sosiologiseen tutkimukseen.
Toteutustavat	Referaattiseminaari (20 t) sekä referaatin ja esseen kirjoittaminen
Kohderyhmä	Sosiologian perusopintojen opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Pakollinen aineopintoihin siirtyville
Oppimateriaali	Kirjallisuutta oman valinnan mukaan
Suoritustavat	Referaatin kirjoittaminen, seminaarityöskentely ja esseen kirjoittaminen
Arviointi	Hyväksytty/Hylätty
Vastuuhenkilö	Pentti Luoma
Lisätiedot	
Opetuskieli	Suomi ja englanti

Tunniste	414069P
Nimi	Yhteiskuntatutkimuksen osa-alueita
Laajuus	10 tai 15 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Opiskelija on perehtynyt tiettyä sosiologian erityisaluetta käsittelevään keskeiseen ja ajankohtaiseen tutkimukseen. Kurssin suoritettuaan opiskelija hallitsee aluetta koskevan keskeisen käsitteistön ja teoriaperinteen sekä ajankohtaisen tutkimuksen. Opiskelija pystyy käyttämään tätä tietoutta tutkimuksessa ja käytännön työtehtävissä sekä osallistumaan aihepiiriä koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.
Sisältö	Opintojakson yhteydessä perehdytään kahteen, oman kiinnostuksen mukaan valittua sosiologian erityisalaa käsittelevään ajankohtaiseen tutkimukseen. Valittavat erityisalat ovat: a) 414069P-01 Perhe- ja ikäkausitutkimus (5 op) b) 414069P-02 Yhteiskunta ja ympäristö (5 op) c) 414069P-03 Globalisaatio (5 op) d) 414069P-04 Kasvatussosiologia (5 op); kasvatustieteiden tiedekunnan opiskelijat eivät voi suorittaa tätä jaksoa, koska se vastaa pääosin kasvatustieteen opintojaksoa 410070P (ks. Toteutustavat).
Toteutustavat	Kirjatentti, mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja
Kohderyhmä	Sosiologian perusopintojen opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Pakollinen aineopintoihin siirtyville
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus a) <u>Perhe- ja ikäkausitutkimus (kolme teosta seuraavista):</u> Forsberg, H. & Nätkin, R. (toim.) 2003. Perhe murroksessa: kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Helsinki: Gaudeamus.

	Jallinoja, R. (2006) Perheen vastaisku. Familistista käännettä jäljittämässä. Helsinki: Gaudeamus. Lee, N. 2005. Childhood and society. Growing up in an age of uncertainty. Reprinted. Maidenhead: Open University Press. Ojanen, K. & Mulari, H. & Aaltonen, S. (toim.) 2011. Entäs tytöt? Johdatus tyttötutkimukseen. Tampere: Vastapaino. Puuronen, V. 2006. Nuorisotutkimus. Vastapaino: Tampere. Sankari, A. & Jyrkämä, J. (toim.) 2001. Lapsuudesta vanhuuteen: län sosiologiaa. Tampere: Vastapaino. Turpeinen, M. ja Toivanen, M. 2008. Perhe työssä, työ perheessä. Työn ja perheen yhteensovittamisen rajat ja mahdollisuudet työorganisaatiotoimijoiden, perheen ja sukupuolen näkökulmasta. Helsinki: MONIKKO – sukupuolten tasa-arvo monimuotoisissa työyhteisöissä -hanke. Saatavana myös pdf-muodossa: http://www.monikko.net/docs/tyo_ja_perhe_4.pdf <u>b) Yhteiskunta ja ympäristö (kolme teosta seuraavista):</u> Konttinen, E. & Peltokoski, J. 2004. Ympäristöprotestin neljäs aalto: eläinoikeusliike ja uuden polven ympäristöradikalismi 1990-luvulla. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Minerva. Lehtinen, A. & Rannikko, P. (toim.) 2003. Oikeudenmukaisuus ja ympäristö. Helsinki: Gaudeamus. Massa, I. & Ahonen, S. (toim.) 2006. Arkielämän ympäristöpolitiikka. Helsinki: Gaudeamus. Suopajarvi, L. 2001. Vuotos- ja Ounasjokikamppailujen kentät ja merkitykset Lapissa. Acta Universitatis Lappeensis 37. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Valkonen, J. (2010) Ympäristösosiologia. Helsinki: WSOY. <u>c) Globalisaatio (kolme teosta seuraavista):</u> Harvey, D. 2008. Uusliberalismin lyhyt historia. Tampere: Vastapaino. Held, D. & McGrew, A. 2004. Globalisaatio – puolesta ja vastaan. Tampere: Vastapaino. Kaldor, M. 2003. Globaali kansalaisyhteiskunta – Vastaus sodan ongelmaan. Helsinki: LIKE. Lindholm, A. 2005. Maailman parantajat. Globalisaatiokriittinen liike Suomessa. Helsinki: Gaudeamus. Therborn, G. 2011. The World. A Beginner's Guide. Cambridge UK and Malden MA: Polity Press (korvaa kaksi teosta). <u>d) Kasvatussosiologia (kolme teosta seuraavista):</u> Hakala, J. & Kaukonen, E. & Nieminen, M. & Ylijoki, O.-H. 2003. Yliopisto - tieteen kehdosta projektimyllyksi?: yliopistollisen tutkimuksen muutos 1990-luvulla. Gaudeamus: Helsinki. Honkonen, R. (toim.) 2002. Koulutuksen lumo. Retoriikkaa, politiikkaa, arviointia. Tampereen yliopisto. (osat I ja II). Antikainen, A. 1998. Kasvatus, elämänkulku ja yhteiskunta. Helsinki Porvoo: WSOY. Ylijoki, O.-H. 1998. Akateemiset heimokulttuurit ja noviisien sosialisatio. Tampere: Vastapaino.
Suoritustavat	Kirjatentti, mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja
Arviointi	Hyväksytty/Hylätty
Vastuhenkilö	Timo Järvikoski, Anu Alanko, Pentti Luoma
Lisätiedot	KTK:n opiskelijat suorittavat tästä jaksosta kolme valinnaista osiota (15 op), muut kaksi (10 op)
Opetuskieli	Suomi (voidaan korvata englanninkielisellä kirjallisuudella)

A211402 SOSIOLOGIAN AINEOPINNOT (35 OP)

Osaamistavoite: Sosiologian aineopinnot suoritettuaan opiskelija tuntee sosiologian oppihistorian päälinjoja sekä joitakin tärkeimpiä nykysuuntauksia. Hän on tutustunut sosiologian metodologiaan ja joihinkin keskeisiin empiirisen tutkimuksen menetelmiin, ja osaa soveltaa niitä tutkimustyössä. Hän on perehtynyt myös tiettyihin sosiologian osa-alueisiin.

Vastuuhenkilö: Professori Timo Järvikoski

Tunniste	414070A
Nimi	Sosiologian oppihistoria
Laajuus	5 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Opiskelija tuntee sosiologian keskeisen klassisen taustan ja voi jatkaa itsenäistä perehtymistään keskeiseen klassiseen teoriaan, josta on hyötyä niin sosiologian kuin muidenkin oppiaineiden syventävissä opinnoissa.
Sisältö	Opintojaksossa perehdytään sosiologian teoriaan ja tutkimusperinteeseen sosiologian alkuvaiheista lähtien. Jakson pääpaino on oppihistoriassa ja klassisen kauden sosiologiassa, mutta siinä arvioidaan myös klassisen perinteen merkitystä nykytutkimukselle.
Toteutustavat	Kirjallisuus ja mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja
Kohderyhmä	Sosiologian perusopinnot suorittaneet opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perusopintojen suorittamista ja pakollinen sosiologian syventäviin opintoihin pyrkiville
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus Kirjallisuus: Collins, R. & Makowsky, M. 1993. The Discovery of Society. McGraw-Hill. TAI Gronow, J., Noro, A. ja Töttö, P. 2006 (toim.): Sosiologian klassikot, Helsinki: Gaudeamus. <u>Lisäksi yksi teos seuraavista:</u> Durkheim, É. 1990. Sosiaalisesta työnjaosta. Helsinki: Gaudeamus. Hietaniemi, T. 1998. Max Weber ja Euroopan erityistie. Helsinki: Tutkijaliitto. Schanz, H.-J. 1996. Karl Marxin teoria muurin murtumisen jälkeen. Tutkijaliiton julkaisusarja 81. Helsinki: Tutkijaliitto. Simmel, G. 2004. Suurkaupunki ja moderni elämä. Kirjoituksia vuosilta 1895–1917. Helsinki: Gummerus. Wheen, F. 2009. Marxin Pääoma, Helsinki: Ajatus JA Marx, K. & Engels, F. Kommunistisen puolueen manifesti, http://www.marxists.org/suomi/marx/1848/manifesto/index.htm
Suoritustavat	Kirja- ja/tai luentotentti
Arviointi	0-5
Vastuuhenkilö	Timo Järvikoski
Lisätiedot	
Opetuskieli	Suomi (tarpeen mukaan englanniksi)

oppiaine	Sosiologia
----------	------------

Tunniste	414071A
Nimi	Sosiologian nykysuuntauksia
Laajuus	6 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Opiskelija tuntee ajankohtaista sosiologista keskustelua, ja pystyy hyödyntämään sitä niin sosiologian kuin muidenkin oppiaineiden opiskelussa ja tutkimisissa.
Sisältö	Opintojaksossa tutustutaan sosiologian viimeaikaisiin teoreettisiin suuntauksiin kuten käsitteisiin refleksiivinen modernisaatio, aikalaisanalyysi, konstruktionistinen synteesi, globalisaatio sekä uudet sosiaalisen vuorovaikutuksen muodot.
Toteutustavat	Kirjallisuus ja mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja
Kohderyhmä	Sosiologian perusopinnot suorittaneet opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perusopinnot suorittamista ja pakollinen sosiologian syventäviin opintoihin pyrkiville
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus Kirjallisuus: Layder, D. 1994. Understanding Social Theory. London: Sage. <u>TAI</u> Heiskala, R. (toim.) 1994. Sosiologisen teorian nykysuuntauksia. Helsinki: Gaudeamus. <u>Lisäksi kaksi teosta seuraavista:</u> Beck, U. & Giddens, A. & Lash, S. 1995. Nykyajan jäljillä. Refleksiivinen modernisaatio. Tampere: Vastapaino. Heiskala, R. 2000. Toiminta, tapa ja rakenne. Kohti konstruktionistista synteisiä yhteiskuntateoriasta. Helsinki: Gaudeamus. Kangas, R. 2001. Yhteiskunta. Tutkielmia yhteiskunnasta, yhteiskuntakäsitteestä ja sosiologiasta. Helsinki: Tutkijaliitto. Latour, B. 2006. Emme ole koskaan olleet moderneja. Suomentanut Risto Suikkanen. Tampere: Vastapaino.
Suoritustavat	Kirja- ja/tai luentotentti
Arviointi	0-5
Vastuuhenkilö	Timo Järvikoski
Lisätiedot	
Opetuskieli	Suomi (tarpeen mukaan englanniksi)

Tunniste	414076A
Nimi	Sosiologian tutkimusmenetelmät
Laajuus	3 op
Ajoitus	Kevätlukukausi
Osaamistavoite	Luentojen kirjallisuuden pohjalta opiskelija saa perusopinnot jatkoksi tietoja sosiologian kvalitatiivisista ja kvantitatiivisista analyysimenetelmistä ja niiden yhdistelystä. Tästä hän osaa hyödyntää projektiopinnoissa sekä muun oman tutkimuksensa suunnittelussa ja toteuttamisessa.
Sisältö	Jatkona perusopinnot metodikurssille tavoitteena on luoda pohjaa projektiopintoja ja myöhempiä tutkimuksellisia opintoja varten. Opintojaksossa perehdytään keskeisiin metodologisiin kysymyksiin sekä kyselyaineistojen ja laadullisten aineistojen analyysimenetelmiin. Kyselyaineistojen analyysimenetelmistä käsitellään muun muassa kaksi- ja useampiulotteisten taulukoiden analyysia, korrelaatioanalyysia, regressioanalyysia, faktorianalyysia ja niihin liittyviä testausmenettelyjä

	sekä selostetaan eräiden muidenkin monimuuttujamenetelmien peruseriaatteita. Laadullista tutkimusta käsittelevässä kohdassa esitellään pääpiirteittäin eräitä laadullisten aineistojen analyysimenetelmiä
Toteutustavat	Luennot (20 tuntia) ja kirjallisuus
Kohderyhmä	Sosiologian perusopinnot suorittaneet opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perusopintojen suorittamista ja pakollinen sosiologian syventäviin opintoihin pyrkiville muiden tiedekuntien kuin KTK:n opiskelijoille. Kurssi on jatkoa perusopintoihin kuuluvalla metodikurssille.
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus ja luentomateriaali
Suoritustavat	Luento- ja kirjallisuustentti Kirjallisuus (yksi teos seuraavista): Jokinen, A. & Juhila, K. & Suoninen, E. 1999 ja 2002. Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino. Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Opiskelijalaitos. 2. laitos. 3. uudistettu painos (sama kuin vuoden 2007 4. painos). Helsinki: International Methelp. Luvut I, II:sta alaluvut 10–14, V, VI sekä VII. Töttö, P. 2004. Syvällistä ja pinnallista. Teoria, empiria ja kausaalisuus sosiaalitutkimuksessa. Tampere: Vastapaino.
Arviointi	0-5
Vastuuhenkilö	Pentti Luoma
Lisätiedot	KTK:n opiskelijat eivät suorita tätä jaksoa
Opetuskieli	Suomi (voidaan korvata englanninkielisellä kirjallisuudella)

Tunniste	414073A
Nimi	Yhteiskunnan rakenne ja muutos
Laajuus	5 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Opiskelija saa perustiedot yhteiskuntarakenteista ja niiden muutoksesta yksittäisten ihmisten ajattelun ja toiminnan näkökulmista. Tältä pohjalta hän on oppinut ymmärtämään toiminnassaan ja tutkimuksessaan sosiaalisen toiminnan yhteiskunnallisia ja rakenteellisia ehtoja.
Sisältö	Opintojaksossa perehdytään yhteiskuntarakenteita ja yhteiskunnallista muutosta käsitteleviin teorioihin ja tutkimuksiin. Lisäksi tutustutaan hyvinvointia, sosiaalista eriarvoisuutta, sosiaalisia kerrostumia ja luokkia, sosiaalista liikkuvuutta sekä valtion muuttuvaa asemaa käsittelevään tutkimukseen.
Toteutustavat	Kirjallisuus ja mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja
Kohderyhmä	Sosiologian perusopinnot suorittaneet opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perusopintojen suorittamista ja pakollinen sosiologian syventäviin opintoihin pyrkiville
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus
Suoritustavat	Kirja- ja mahdollinen luentotentti Kirjallisuus: a) <u>Yksi teos seuraavista:</u> Dryzek, J. S. and Dunleavy, P. 2009. Theories of the Democratic State. Houndmills, Basingstoke UK and New York NY: Palgrave Macmillan. TAI Wright, E. O. (ed.) 2005. Approaches to Class Analysis. Cambridge and New York: Cambridge University Press.

	SEKA b) <u>kaksi teosta seuraavista:</u> Kivinen, M. 1998. Sosiologia ja Venäjä. Helsinki: Tammi. Koskinen, S., Martelin, T., Notkola, I-L., Notkola, V. & Pitkänen, K. (toim.) 2007. Suomen väestö. 2. uudistettu painos. Helsinki: Gaudeamus. Miller, P. & Rose, N. 2010. Miten meitä hallitaan. Alkuteos: <i>Governing the present</i>. Suom. Risto Suikkanen. Vastapaino: Tampere. Mickelsson, R. 2008. Suomen puolueet. Historia, muutos ja nykypäivä. Vastapaino, Tampere. Sayer, A. 2005. The Moral Significance of Class. Cambridge and New York: Cambridge University Press.
Arviointi	0-5
Vastuuhenkilö	Pentti Luoma
Lisätiedot	
Opetuskieli	Suomi (voidaan korvata englanninkielisellä kirjallisuudella)

Tunniste	414075A
Nimi	Sosiologian erityisalat
Laajuus	10 tai 15 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Opiskelija on perehtynyt tiettyä sosiologian erityisaluetta käsittelevään keskeiseen, ajankohtaiseen ja omiin tutkimusintresseihinsä liittyvään tutkimukseen tai laajentanut ympäristö- kasvatussosiologian tietämystään perusopinnoista lähtien. Kurssin suoritettuaan opiskelija hallitsee aluetta koskevan keskeisen käsitteistön ja teoriaperinteen sekä ajankohtaisen tutkimuksen. Opiskelija pystyy käyttämään tätä tietoutta tutkimuksessa ja käytännön työtehtävissä sekä osallistumaan aihepiiriä koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.
Sisältö	Opintojaksossa perehdytään oman mielenkiinnon mukaan kahteen tai kolmeen seuraavista sosiologisen tutkimuksen erityisaloista: a) 414075A-01 Työ, teknologia, talous, 5 op b) 414075A-02 Kulttuuri ja arkielämä, 5 op c) 414075A-03 Sukupuolen sosiologia, 5 op. <u>Tämä osio suoritetaan naistutkimuksen aineopinointoihin kuuluvan opintojakson 417212A/05 Sosiologia mukaisesti.</u> d) 414075A-04 Terveys sosiologia, 5 op e) 414075A-05 Ympäristösosiologia, 5 op f) 414075A-06 Kasvatussosiologia, 5 op Tavoitteena on tutustua ajankohtaiseen, kyseistä erityisalaa käsittelevään tutkimukseen ja antaa mahdollisuuksia erikoistua tietyille aloille myöhemmissä opinnoissa.
Toteutustavat	Kirjallisuus ja mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja Kirjallisuus (kolme teosta kustakin tentittävästä kohdasta): <u>a) Työ, teknologia, talous:</u> Polanyi, K. 2009. Suuri murros. Aikakautemme poliittiset ja taloudelliset juuret. Suomentanut Natasha Vilokkinen. Vastapaino: Tampere. – Tilataan 3 kappaletta Julkunen, R. 2008. Uuden työn paradoksit. Keskusteluja 2000 -luvun työprosesseista. Tampere: Vastapaino. Julkunen, R., Nätti, J. & Anttila, T. 2004. Aikanyrjähdys. Keskiluokka tietotyön puristuksessa. Tampere: Vastapaino.

	Lemola, T. (toim.) 2000. Näkökulmia teknologiaan. Helsinki: Gaudeamus. Mattila, P. 2007. Johdettu muutos. Avaimet organisaation hallittuun uudistamiseen. Helsinki: Talentum. <u>b) Kulttuuri ja arkielämä:</u> Bauman, Z. 1996. Postmodernin lumo. Tampere: Vastapaino. Jokinen, E. 2005. Aikuisten arki. Helsinki: Gaudeamus. Ilmonen, K. 2006. Johan on markkinat. Kulutuksen sosiologista tarkastelua. Tampere: Vastapaino. Kinnunen, T. 2008. Lihaan leikattu kauneus. Kosmeettisen kirurgian ruumiillistuneet merkitykset. Helsinki: Gaudeamus. Lehtonen, T.-K. 2008. Aineellinen yhteisö. Helsinki: Tutkijaliitto. <u>c) Sukupuolen sosiologia:</u> Tentitään kolme kirjaa naistutkimuksen kohdasta <u>417212A/03 Sosiologia</u> (ks. Naistutkimuksen ao. kohdan kirjallisuus). Kirjallisuus löytyy myös seuraavasta osoitteesta: http://www.wedu oulu.fi/sos/Opetus/SukupuoliSosiologia.pdf <u>d) Terveys sosiologia:</u> Ashorn, U.; Henriksson, L.; Lehto, J. & Nieminen, P. (toim.) 2010. Yhteiskunta ja terveys: klassisia teoreettisia näkökulmia. Helsinki: Gaudeamus. Helen, I. & Jauho, M. (toim.) 2003. Kansalaisuus ja kansanterveys. Helsinki: Gaudeamus. Henriksson, L. & Wrede, S. (toim.) 2004. Hyvinvointityön ammatit. Helsinki: Gaudeamus. Honkasalo, M-L., Kangas, I & Seppälä, U. (toim.) 2003. Sairas, potilas, omainen - Näkökulmia sairauden kokemiseen. Helsinki: SKS. Kangas, I., Karvonen, S. & Lillrank, S. 2000. Terveys sosiologian suuntauksia. Helsinki: Gaudeamus. Rahkonen, O. & Lahelma, E. (toim.) 1998. Elämänkaari ja terveys. Helsinki: Gaudeamus. Vehmas, S. 2005. Vammaisuus, Johdatus historiaan, teoriaan ja etiikkaan. Helsinki: Gaudeamus. <u>e) Ympäristö sosiologia:</u> Dickens, P. 2004. Society and Nature: Changing Our Environment, Changing Ourselves. Polity Press. Dunlap, R. and William Michelson, W. (eds) (2002) Handbook of environmental sociology. Greenwood Press: Westport, CT. Eder, K. 1996. The Social Construction of Nature. London: Sage. Gross, M. 2003. Inventing Nature. Ecological Restoration by Public Experiments. New York: Lexington. Massa, I. (toim.) 2008. Vihreä teoria. Ympäristö yhteiskuntateorioissa. Helsinki: Gaudeamus. Schnaiberg, A. & Gould, K. A. 1994. Environment and Society: The Enduring Conflict. New York: St. Martin's Press. Yearley, S. 2005. Cultures of Environmentalism. Palgrave/Macmillan: Basingstoke.
Kohderyhmä	Sosiologian perusopinnot suorittaneet opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perusopintojen suorittamista ja pakollinen sosiologian syventäviin opintoihin pyrkiville
Oppimateriaali	Kirjallisuus ja mahdollisuuksien mukaan korvaavia luentoja
Suoritustavat	Kirja- ja mahdollinen luentotentti
Arviointi	0-5

Vastuuhenkilö	Anu Alanko, Timo P. Karjalainen, Pentti Luoma, Aarne Nikkonen ja/tai Pirjo Yliportimo
Lisätiedot	KTK:n opiskelijat suorittavat tämän jakson 15 op:n, muut 10 op:n laajuisena
Opetuskieli	Suomi (voidaan korvata englanninkielisellä kirjallisuudella)

Tunniste	414077A
Nimi	Projektiopinnot
Laajuus	4 tai 6 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Tässä jaksossa opiskelija syntetisoi tähän saakka sosiologiassa opittua kirjoittamalla sovitun aihepiirin puitteissa sosiologisen ”pienoistutkielman”. Opintojakso antaa valmiudet tieteelliselle kirjoittamiselle ja keskustelulle.
Sisältö	Projektiopinnoissa perehdytään tiettyä, mahdollisuuksien mukaan sosiologian tutkimusprojekteihin liittyvää, aihepiiriä käsittelevään tutkimukseen. Tämän pohjalta kehitetään valmiuksia ongelmakeskeiseen työskentelyyn sekä tieteellisen esseen laadintaan. Tavoitteena on luoda teoreettinen viitekehys ja muotoilla tutkimusongelma, jonka pohjalta laaditaan empiirinen selvitys erikseen kerättävän tai valmiina olevan aineiston pohjalta (tätä edellytetään vain 6 opintopisteen suorituksessa). Projektiopintojen yhteydessä esitetään opiskelijoille mahdollisuuksia suorittaa työ myös sosiologian piirissä toimiviin tutkimusprojekteihin liittyen.
Toteutustavat	Seminaarityöskentely sekä yksin tai ryhmässä laaditu raportti
Kohderyhmä	Sosiologian perusopinnot suorittaneet opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perusopintojen suorittamista ja pakollinen sosiologian syventäviin opintoihin pyrkiville
Oppimateriaali	Valinnainen kirjallisuus sekä empiirinen tutkimusaineineisto (muille kuin KTK:n opiskelijoille)
Suoritustavat	Osallistuminen seminaariin (24 t) ja harjoitustyö
Arviointi	Hyväksytty/Hylätty
Vastuuhenkilö	Pentti Luoma
Lisätiedot	KTK:n opiskelijat suorittavat tämän kohdan vain 4 op:n laajuisena
Opetuskieli	Suomi tai englanti

SOSIOLOGIAN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tunniste	A211403
Nimi	Sosiologian syventävät opinnot
Laajuus	120 op
Ajoitus	Syys- ja kevätlukukausi
Osaamistavoite	Syventävien opintojen jälkeen opiskelijalla on käytettävissään sosiologian teoreettiset, käsitteelliset ja menetelmälliset keinot. Opiskelija tunnistaa kulttuurin, toimijoiden ja rakenteiden väliset suhteet ja niiden muodostumisen prosessit. Opiskelija on perehtynyt sosiologiseen nykykeskusteluun ja suunnannut omaa tietämystään sosiologian erikoisalojen valintojen avulla. Opiskelija hallitsee tutkimusprosessin eri vaiheet ja osaa tehdä itsenäisesti tieteelliseen argumentointiin perustuvaa

	uutta tietoa tuottavaa tutkimusta. Opiskelija osaa käyttää tieteen keinoja ja välineitä yhteiskuntaelämän eri alueilla.
Sisältö	Sosiologia etsii tieteellisiä selityksiä sille, millä tavoin yhteiskunnalliset rakenteet ja kulttuuri sekä ihmisten väliset suhteet muodostuvat. Sosiologia paneutuu yhteiskuntaa ja inhimillistä maailmaa yleensä koskeviin teorioihin voidakseen analysoida tämän päivän ilmiöitä. Sosiologiaa ei tunnista ensi sijassa tutkimuskohteistaan vaan lähestymistavastaan. Sosiologia etsii järjestystä tai logiikkaa siitä rajattoman rikkaasta inhimillisestä toiminnasta, jonka me päivittäin kohtaamme. Toiminnan logiikan ymmärtäminen edellyttää sosiaalisia ilmiöitä koskevien teorioiden yhdistämistä empiirisiin lähestymistapoihin. Empiirisen sosiologisen tutkimuksen menetelmiä ovat esimerkiksi haastattelututkimus, havainnointi ja tilastollinen tutkimus ja erilaiset tekstianalyysin keinot. Sosiologian tutkimusalue ulottuu yhteiskunnan rakenteista, taloudellisista ja poliittisista järjestelmistä aina ihmisten vuorovaikutukseen saakka. Sosiologian erikoisalajat kattavat mitä moninaisimpia tutkimusongelmia. Muun muassa työ, yhteiskuntarakenne, sukupuoli, kasvatus, tiede, taide ja talous ovat sosiologisen tutkimuksen kohteita. Lapin yliopiston sosiologit tutkivat mm. ympäristöä, ihmisen ja luonnon suhdetta, muuttuvaa työtä, hyvinvointia, etnisyyttä ja saamelaisuutta. Sosiologia tuo usein esiin myös yhteiskunnan epäkohtia ja vallitsevista käsityksistä poikkeavia tulkintoja sosiaalisille ilmiöille. Sosiologia pyrkii lisäämään ymmärrystä yksilön paikasta kansalaisena yhteiskunnassa. Sosiologian teoriat ja tutkimustulokset ovat siis luonteeltaan yhteiskuntakriittisiä. Sosiologi pyrkii ymmärtämään erilaisten toimintojen ja elämäntapojen merkitystä riippumatta siitä hyväksyykö hän itse tuon toiminnan vai ei. Sosiologina työskenteleminen edellyttää teoreettisia ja menetelmällisiä valmiuksia. Monet sosiologian tutkitut ongelmat ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden tarkastelu vaatii tutkijoiden välistä yhteistyötä ja tieteidenvälistä lähestymistapaa. Tällaisia aihepiirejä ovat esimerkiksi pohjoisten yhteiskuntien muutos, ympäristöongelmat, väestörakenteen muutos ja etnisten vähemmistöjen tutkimus.
Toteutustavat	Kirjallisuutta, seminaarityöskentelyä ja luentoja Oulussa
Kohderyhmä	Sosiologian syventävien opintojen opiskelijat
Yhteydet muihin opintojaksoihin	Edellyttää sosiologian perus- ja aineopintojen suorittamista sekä kandidaatin tutkintoa tai sitä vastaavia opintoja
Oppimateriaali	Kirjallisuus- ja luentomateriaalit
Suoritustavat	Kirjallisuus- ja luentotentit/luentopäiväkirjat, seminaarityö, pro gradu -tutkielma
Arviointi	0-5
Vastuuhenkilö	Leena Suopajarvi (Lapin ja Oulun yliopisto; sähköposti: leena.suopajarvi[at]ulapland.fi)
Lisätiedot	Opinnot suoritetaan Oulussa Lapin yliopiston vaatimusten mukaan. Tarkemmat tiedot ja opintojaksokohtaiset kuvaukset löytyvät Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden opinto-oppaasta (URL: http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Yhteiskuntatieteiden_tiedekunta/Opiskelu/Opiskeluinfoa/Opinto-opas.iw3)
Opetuskieli	Suomi ja englanti